

YLIVIESKAN STRATEGIA 2022-2030

Ylivieska - Kasvun kaupunki

Ylivieska

Ylivieska on kasvanut rautateiden risteyskohdan kauppalasta vireäksi yli 15 000 asukkaan kaupungiksi. Tänä päivänä Ylivieska on noin 80 000 asiakkaan kaupan ja palveluiden keskus. Sijainti hyvien liikenneyhteyksien varrella on taannut monialaisen liike-elämän kehityksen ja vilkkaan kulttuurikeskuksen.

Ylivieskaan on helppo tulla.

Ylivieska

Perustamisvuosi 1867

Pinta-ala 573 km²

- Asukasluku yhteensä 15 357 (2021), 73. sija

- Taloudellinen huoltosuhte 147,4 (2020)

- Työttömyysaste 9,0 % (2021)

- Työllisyysaste 73,2 (2020)

- Työpaikkaomavaraisuus 105,8 (2019)

- Työpaikkojen määrä 6 537 (2019)

- Tuloveroprosentti 23 % (2022)

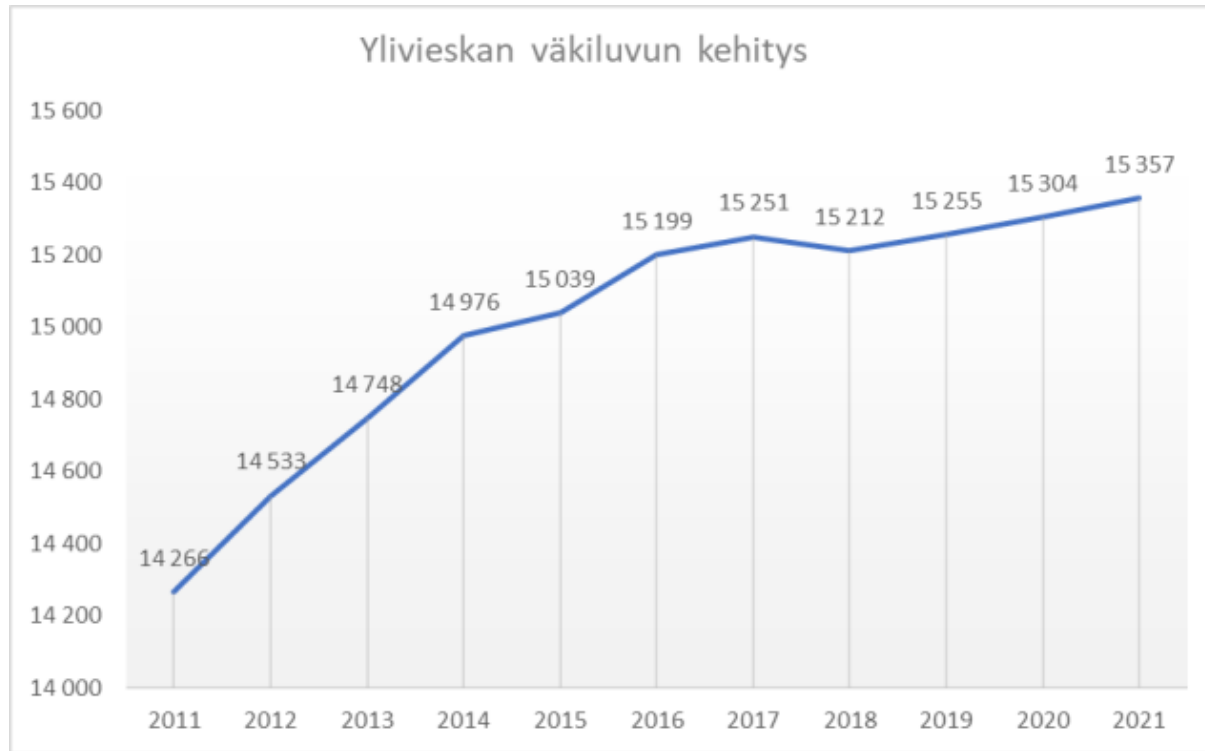
- Lainat euroa/asukas 8 197 € (2021)

- Vuosikate euroa/asukas 603 € (2021)

- Henkilöstöä yhteensä 1164 (2021)

- Rakentaminen 13 276 kerrosneliötä (2020), 60. sija

- Vähittäiskaupan liikevaihto 412 115 (2020) 26. sija

Kansallinen kaupunkiverkkotutkimus 2019:
 ”Kansallinen kaupunkiverkko on supistunut reilussa kahdessa vuosikymmenessä kuudella kaupunkiseudulla. Kaupunkiverkko oli laajimmillaan vuosituhannen vaihteessa, jolloin listalla olivat vielä myös Forssa, Jämsä, Raahen Raasepori, Uusikaupunki, Valkeakoski ja Äänekoski. Tässä päivityksessä merkittävien kaupunkiseutujen joukosta putoavat Varkaus ja Riihimäki. Vuosikymmenten saatossa rakenteen karsiutuminen on vauhdittunut. **Tässä päivityksessä merkittävien kaupunkiseutujen joukkoon nousee kahteen vuosikymmeneen uusi seutu, sillä Ylivieskan seutu kaupan keskittymänä nostaa sen mukaan listalle.**”

Vahvuudet

- Sijainti alueen keskuksena
- Logistiset yhteydet
- Kaupan keskus
- Väestönkasvu
- Nuori ikärakenne
- Tekemisen meininki
- Hoidettu ympäristö
- Monipuolinen yrityskehittäjä
- Ammattikorkeakoulun kampus

Heikkoudet

- Korkea veroprosentti
- Kohtaanto-ongelma
- Alueen negatiivinen väestönkehitys
- Heikohko kansallinen tunnettuus

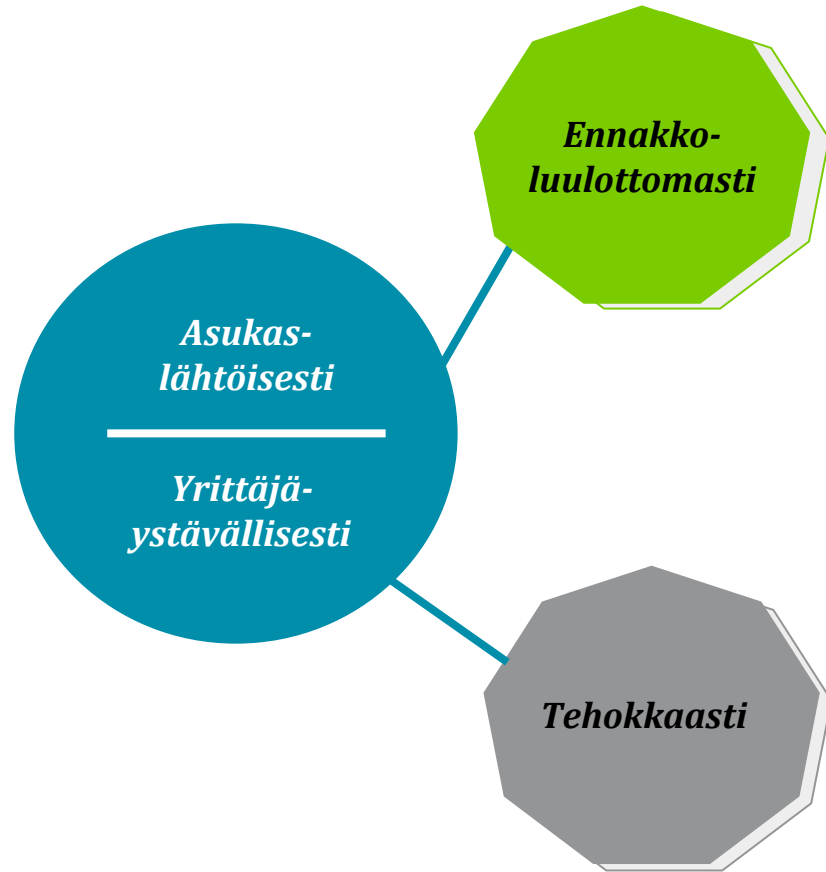
Mahdollisuudet

- Hyvät yhteydet valtakunnan tason toimijoihin
- Pendelöinti
- Nettikaupan kasvu
- Vihreän energian hankkeet
- Hyvinvointialueuudistus
- Ylivieska – Kalajoki – Kokkola kasvukolmio

Uhat

- Kaupan rakennemuutos
- Osaavan työvoiman saatavuus
- Korkojen nousu
- Henkilöstön eläköityminen
- Kiinteistöjen korjausvelka
- Kriisikuntakriteerien täyttyminen

Toimimme...

Tuotamme tai järjestämme laadukkaita palveluita asukaslähtöisesti ja yrittäjämyönteisesti. Huomiomme ja ennakoimme kuntalaisten ja yrittäjien tarpeita esimerkiksi osallistamalla heitä päätöksentekoon ja kuuntelemalla palautetta. Kehitämme palveluita asiakaskyselyiden ja palautteen pohjalta. Etsimme ennakkoluulottomasti uudenlaisia ratkaisuja ja tapoja tehdä asioita vieläkin paremmin.

Otamme kaikessa toiminnassamme huomioon myös elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittämisen. Olemme rohkeasti etukenossa. Päätöksentekomme on hyvän hallinnon mukaista, oikeudenmukaista sekä avointa. Toimimme kasvun ja palvelujen kehittämisessä hallitusti, kestävästi ja luotettavasti.

Liikkeestä elinvoimaa

1. Tavoite - Kasvu

- Toimenpide: Huolehdimme edunvalvonnalla/yhteistyöllä/omilla teoilla, että Ylivieskan kasvu jatkuu
- MITTARIT:
  - 1. Asukasluku
  - 2. Yritysten määrä
  - 3. Rakennetut neliöt/vuosi

2. Tavoite – Monipuolinen yritystoiminta ja vuoteen 2030 mennessä 1000 uutta työpaikkaa

- Toimenpide:
  - Järjestämme elinvoimapalvelujen resurssoinnin, teemme yhteistyötä yrittäjäjärjestön, kauppakamarin ja yrityssectän kanssa, varmistamme toimivat tietoliikenneyhteydet Ylivieskassa ja käytämme aktiivisesti yritysvaikutusten arviointia
- MITTARIT:
  - 1. työpaikkojen määrän muutos vuodesta 2023
  - 2. yritysten liikevaihto
  - 3. Kuntabarometrin yleisarvosana yli 3,33
  - Työpaikkamäärä 2019 = 6 537

3. Tavoite – tehokas markkinointi ja viestintä

- Toimenpide:
  - Viestimme aktiivisesti ja monikanavaisesti, kaupunki = media, laadimme viestintäsuunnitelman ja markkinoinnin vuosikellon
  - Kehitämme joustavaa ja avointa päätöksentekoa ja otamme käyttöön uusia osallisuuden keinoja
  - 1 osallistavan budjetoinnin kohde/vuosi
- MITTARIT:
  - Seutukaupunkiverkoston tutkimuksen tulokset; tunnettuus ja kaupungin imago

4. Tavoite – varmistamme sujuvan ja joustavan kaavoituksen

- Toimenpide:
  - edistämme kaavoitusta ja maankäyttöä, kaavoitussopimuksin, oikea-aikaisilla maanhankinnoilla ja lunastuksilla
  - teemme kaavoitusratkaisut niin, että tonttitarjonta on monipuolista ja riittävää
  - Kaavoitusta koskeva päätöksenteko on ripeää ja sujuvaa
- MITTARIT:
  - kaavoitussopimusten lkm/vuosi,
  - myytyjen/vuokrattujen tonttien määrä,
  - kaavojen käsittelyajat,
  - rakennuslupien käsittelyajat

5. Tavoite – Huolehdimme hyvistä liikenneyhteisistä

- Toimenpiteet:
  - Kehitämme Ylivieskan saavutettavuutta sekä raideliikenteen että muun julkisen liikenteen osalta
  - Kantatie 63/86 luokituksen nostaminen
- MITTARIT:
  - kantatie valtatieksi,
  - nykyinen määrä henkilöjuna pysähtyy Ylivieskan asemalla

6. Tavoite – HINKU -päästötavoitteet

- Tavoite 80 % päästövähennys vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta
- MITTARI: Päästövähennys %/asukas verrattuna v. 2007
  - Ylivieskan päästöt ovat vähentyneet verrattuna vuoden 2020 ennakkotietoon (lopulliset tiedot vahvistuvat alkukesällä) 28 % ja asukasta kohti laskettuna 36 %.

7. Tavoite – Kestävä talous

- Toimenpiteet: Kaupungin velkamäärä kääntyy laskuun ja uudet investoinnit rahoitetaan pääosin tulorahoituksella. Kaupungin talous on ylijäämäinen ja verotus kohtuullinen
- MITTARIT
  - Taseessa kum.ylijäämää (hyvä: yli 5 milj.e ylijäämä, tyydyttävä ylijäämää 0-5 milj.e, heikko: alijäämää)
  - Vuosittainen tulos väh. 35 e/as (=540.000 e) ylijäämäinen
  - Veroprosentin ero kaventuu vuosittain P-P:n keskiarvo%:iin
  - Investointien tulorahoitustavoite 100 %:a. (Asteikko: Hyvä 100 %, tyydyttävä 80-99 %:a, heikko alle 80 %)
  - Lainamäärän muutos (hyvä: lainamäärä laskee, tyydyttävä: ennallaan, heikko: kasvaa)

Koulutuksesta osaamista

1. Tavoite – Järjestämme maakunnallisesti laadukkaat koulutuspalvelut 1/2

Varhaiskasvatus

Tarjoamme laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut sekä valinnan mahdollisuuksia perheille.

MITTARIT:

- Asiakaskyselyt joka toinen vuosi, palvelulajeittaiset asiakasmäärät

Perusopetus

Laadukkaat perusopetuksen prosessit - olemme alueemme edelläkävijöitä uusissa oppimisen ja opettamisen menetelmissä.

MITTARIT:

- Päätötodistusten lkm, Jatko-opintoihin sijoittuneet %, Meneillään olevien kehittämishankkeiden lkm

1. Tavoite – Järjestämme maakunnallisesti laadukkaat koulutuspalvelut 2/2

Lukio-opetus

Kehitämme aktiivisesti toisen asteen koulutuksen, korkeakoulutuksen ja työelämän yhteistyötä.

- MITTARIT: Suoritetut tutkinnot (yo, yhdistelmä) sekä opintopisteet

Vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus (kansalaisopisto/musiikkiopisto)

Järjestämme terveellistä elämäntapaa edistävää opetusta sekä monipuolista ja laadukasta taiteen perusopetusta.

- MITTARIT:
  - Oppilasmäärät,
  - Asiakaspalautteet/kurssipalautteet
  - Suoritetut taidonnäytteet/päättötodistukset.

2. Tavoite – Varmistamme osaavan työvoiman saatavuuden

- Tavoitteet:
  - Mahdollistamme korkeakouluopinnot alueella yhteistyössä eri yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa
  - Kehitämme yhteistyötä edelleen alueen oppilaitosten kanssa hankerahoituksen hyödyntämiseksi
  - Markkinoimme koulutusmahdollisuuksia eri kohderyhmille
  - Kehitämme Centria/JEDU/lukio (Ylivieska) –yhteistyötä
  - Järjestämme laadukkaat työnvälityspalvelut
- MITTARIT: koulutuspaikkojen määrä, opiskelijoiden määrä, työttömyysaste, avoimet työpaikat, alueellisten (EU-hankkeet) hankkeiden lkm

3. Tavoite – Korostamme osaamisen merkitystä edistämällä kaupungin avointa ja uudistamismyönteistä ilmapiiriä

- Henkilöstön osaamisen kehittäminen perustuu työyksikön osaamistarpeisiin ja kehityskeskusteluissa sovittuihin kehittämiskohteisiin. Osaamisen kehittäminen on suunnitelmallista ja hyvin johdettua. Tuemme kannustavalla johtamisella henkilöstön mahdollisuuksia kehittää itseään, omaa työtään ja toimintatapoja.
- MITTARIT: työhyvinvointikysely, koulutuspäivät/vuosi, kehityskeskustelujen pitäminen

Palveluista hyvinvointia

1. Tavoite – Huolehdimme siitä, että Ylivieskassa on monipuoliset, laadukkaat ja kehittyvät hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen palvelut

- Toimenpiteet
  - Teemme yhteistyötä alueen toimijoiden kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi hyödyntäen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelmaa.
  - Varmistamme toimivan yhteistyön muodostumisen hyvinvointialueen kanssa
  - Kehitämme koulujen piha-alueita ja lähiliikuntapaikkoja
  - Kehitämme ja edistämme ennaltaehkäisevää toimintatapaa
- MITTARIT: Hyvinvointikertomuksen mittarit

2. Tavoite – Pidämme Ylivieskan vireänä kaupunkina

- Toimenpiteet:
  - Edistämme palvelujen tuottamista yhteistyössä yritysten, kolmannen sektorin sekä eri yhteisöjen kanssa
  - Tuemme erilaisen harrastustoiminnan kehittämistä avustamalla kolmannen sektorin toimijoita
- MITTARIT:
  - Avustusten määrä/vuosi

Megatrendien tunnistaminen osana tulevaisuuden strategiaa

- Väestö ikääntyy ja yhteiskunta monimuotoistuu - kestävyysvaje
- Verkostomainen valta voimistuu – uudenlaiset yhteisöt – keskitetyt päätökset vai laaja osallistuminen?
- Teknologia sulautuu kaikkeen – ratkaisut mahdollisuutena vai uhkana?
- Talous hakee suuntaa – työn ja kulutuksen muutos
- Ekologisella jälleenrakennuksella on kiire – ympäristö resurssina vai ympäristön tilan parantaminen? – reilu vai eriarvoistava siirtymä?
- Huoltovarmuus ja riskienhallinta
- Psyykkisen kriisin kestävyys / resilienssi / muutoskestävyys

(mukaillen Sitra 2021)

YLIVIESKA

kasvun ihmeitä

Maria Sorvisto 6.9.2022